
POZICE ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE K PŘÍPRAVĚ A IMPLEMENTACI NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ EU 2028 - 2034

Vyjednávací pozice k VFR 2028–2034 a k Národnímu a regionálnímu partnerskému plánu

Exekutivní shrnutí

Česká biskupská konference (ČBK) předkládá vyjednávací pozici k přípravě a implementaci Víceletého finančního rámce Evropské Unie na roky 2028 – 2034. **Cílem je rovný a předvídatelný přístup církevních subjektů k financování napříč Českou republikou** – se zvláštním důrazem na sociální a sociálně-zdravotní služby, dostupné bydlení, regionální školství, energetické zdroje a úspory a ochranu kulturního dědictví.

*„ČBK chce přispět k rozvoji komunit, lokalit, obcí, měst, regionů i České republiky realizací smysluplných projektů, investic a reforem. ČBK přináší do NRPP 2028+ **institucionálně zastřešenou síť připravených a kontinuálně fungujících organizací pokrývajících území ČR a jednotlivých regionů.** Jsme nositeli projektů, které posílí sociální a zdravotní služby a bydlení, přispějí k rozvoji komunit, modernizují regionální školství a ochrání kulturní dědictví. Chceme rovný přístup k financím, transparentní rozhodování v regionech a flexibilní podporu služeb s celostátním dopadem. **Umíme efektivně proměnit evropské prostředky v měřitelné výsledky pro lidi a komunity v celé ČR.**“*

Specifická přidaná hodnota institucí ve struktuře ČBK:

- celostní pohled na člověka a jeho potřeby,
- důvěryhodnost, kredibilita a dlouhodobá stabilita, nezávislost na „volebním období“,
- jasný hodnotový základ,
- propojení služeb s místními komunitami a farnostmi,
- služby využívají i lidé, kteří propadnou běžnou sítí zdravotních a sociálních služeb – např. ordinace pro lidi bez domova, první kontakt pro uprchlíky, síť krizové pomoci, komunitní centra atd.,
- celostátní pokrytí – 8 arcidiecézí – 2 242 farností, Apoštolský exarchát – 20 farností, 293 arcidiecézních, diecézních, oblastních, městských a farních Charit (pozn. služby Charity sice nepokrývají 100 % území, ale to je dáno systémem financování soc. služeb; záležit, které služby se dostanou do sítě, resp. krajských střednědobých plánů).

Hlavní návrhy a doporučení ČBK:

- Národní a regionální plány partnerství (NRPP) nahradí klasické operační programy. **ČBK usiluje o adekvátní postavení v tvořící se implementační struktuře a přímé zapojení do tvorby NRPP na úrovni národní, krajské i na úrovni integrovaných nástrojů** (ITI, CLLD aj.).
- **ČBK doporučuje zachovat a posílit územní dimenzi, která by se měla stát obecnou kondicionalitou;** vrátit by se mělo „sledování dopadů v území“ (TIA).
- **ČBK je připravena podílet se na tvorbě společné pozice územních partnerů** (ÚP), přičemž **regionální aktéři mají být rovnoprávným partnerem centrálních orgánů** v tvorbě NRPP při důsledném uplatňování principů sdíleného řízení a víceúrovňové správy.
- **ČBK předpokládá rovný přístup k financování veřejně prospěšných služeb pro církevní subjekty,** v sociální oblasti pak s dorovnáváním spolufinancování až do 100 % z veřejných rozpočtů tam, kde je to nezbytné. Církevní organizace jsou významnými poskytovateli služeb i v oblastech, které nejsou obvyklým tématem dárcovské podpory z řad podnikatelských subjektů např. osoby bez domova, migranti, osoby propadávající sítem sociálních služeb nebo ohrožené více sociálními diagnózami, takže se nedá očekávat sanování chybějícího kofinancování z darů firem nebo veřejnosti.
- **ČBK doporučuje zjednodušovat procesy a zachovat, resp. dále rozšířit zjednodušené formy vykazování** (financování nezaložené na nákladech - například s využitím standardních jednotkových nákladů/standard unit costs, paušálních sazeb/ flat rates apod.), proporční kontroly a zjednodušená/„light“ auditní dokumentace pro malé projekty.
- **ČBK doporučuje omezit případy účelového, proporčního politického zasahování** do rozhodování na regionální a místní úrovni **zakotvením mechanismu odvolání** k relevantnímu ministerstvu a transparentním zveřejňováním rozhodnutí.
- **ČBK navrhuje posílit absorpční a administrativní kapacity žadatelů** (technická pomoc + národní zdroje) a **zahájit včas přípravu zejména komplexnějších projektů** (strategických a integrovaných), a to s ohledem na předpokládanou změnu pravidla n+3 (roky) na n+10 (měsíců). ČBK žádá, aby na přípravu projektů pro období 2028+ byly poskytnuty prostředky v rámci běžícího programového období.
- **ČBK je připravena nabídnout své dlouhodobě ověřené kapacity k systematickému zapojení do relevantních tematických oblastí,** kterými jsou: sociální, sociálně-zdravotní a zdravotní služby, dostupné bydlení, vzdělávání (zejména regionální školství), energetické úspory, péče o krajinu a lesnictví, kultura a kulturní dědictví, udržitelný turismus, digitalizace a kybernetická odolnost.

- **ČBK nabízí využití institucionálně zastřešených organizací (arci/diecéze a charity)** k implementaci **síťových a deštníkových projektů** s jedním hlavním nositelem a realizačními partnery v dané územní struktuře.
- **ČBK podporuje využití strategických projektů** na národní a regionální úrovni, i na úrovni integrovaných nástrojů.

Požadavky ČBK:

1. Zaručit, že **církevní subjekty budou plnohodnotným partnerem v krajských Regionálních stálých konferencích (RSK) / Integrovaných teritoriálních investicích (ITI)**, a to adekvátním zastoupením na úrovni arci/diecézí jako partnerů v území v řídicích, koordinačních či monitorovacích výborech relevantních implementačních struktur. Navrhujeme zde po jednom zástupci ČBK z řad arci/biskupství a po jednom zástupci z řad arci/diecézní charity v každé RSK - Regionální stálé konferenci a v řídicích výborech ITI. Dále pak chceme přispět zapojením odborníků z církevních organizací v relevantních pracovních skupinách již od fáze tvorby a programování – např. účast zástupce církevní charity v pracovní skupině pokrývající sociální tematiku.
2. **Zachovat variantu individuálních projektů v národních výzvách** a uvést církevní organizace mezi oprávněnými žadateli. Tento požadavek směřuje k efektivní realizaci projektů, které nelze směřovat do integrovaných nástrojů a není logické je vázat jen na určité vymezené území. Jako příklad lze uvést terénní sociální služby a nákup aut, která mohou sloužit na širším území, než je jeden kraj. Případně takovouto alternativu umožnit i v regionálně vyhlašovaných výzvách.
3. **Zachovat možnost kombinace IRP s přímými nástroji** (např. národní výzvy pro Charity, církevní památky).
4. V rámci **NRPP stanovit alokace pro územní dimenzi** a zohlednit také církevní sektor.
5. **Umožnit flexibilní financování i mimo rámec ITI/MAS/RAP**, zejména pro služby s nadregionálním či celostátním dopadem.
6. **U menších projektů zjednodušit administrativní náročnost**, například v rámci grantových schémat, kde by měl být využit přístup „financování nezaloženého na nákladech“.
7. Zajistit **rovnoprávné spolufinancování projektů veřejných služeb poskytovaných církevními organizacemi**, a to dorovnáním ze strany státu/kraje/obce obdobně, jako je tomu u jiných organizací tyto služby poskytujících.
8. V rámci IRP umožnit **vyčlenění finanční alokace** na integrované církevní investice, strategické a síťové projekty a na grantová schémata církve (např. sociální služby, památky, bydlení, energetické úspory). Silný důraz klademe zejména na sociální a zdravotní služby (služby poskytované charitami, hospicová péče, krizová intervence).

9. **Udržet dlouhodobě vysokou míru financování** neziskových a veřejně prospěšných služeb a možnost „společných projektů“ (jedna právnická osoba za více podřízených).
10. V tematických oblastech, které budou předpokládat **využívání finančních nástrojů u projektů generujících příjmy**, jako například u bydlení, energetických úspor, turistiky apod., požadujeme uvést církevní organizace mezi oprávněnými žadateli.
11. Zajistit **transparentní pravidla pro rozhodování v regionech** (RSK/PS/ITI): sjednocení pravidel napříč regiony, vyvážené hlasování NNO vs. příspěvkové organizace dle objemu provozních prostředků; závazná metodika shodná pro všechny kraje/ITI; zveřejňování výstupů.
12. **Podpořit administrativní a absorpční kapacity žadatelů z církevního sektoru.**

„Věříme a jsme přesvědčeni, že kvalitní plánování založené na skutečných potřebách, spolupráce založená na partnerském přístupu a zodpovědná realizace rozvojových projektů jsou správné předpoklady pro účelné a efektivní využití příležitosti financování z víceletého finančního rámce EU v ČR, v jehož důsledku dojde ke zvýšení kvality života a k harmonickému rozvoji v území.“

K tomuto se Česká biskupská konference hlásí a chce aktivně přispět.